

บทที่ 14

ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ

หลังจากที่ได้รับเอกราชเมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1984 แล้ว สุลต่านฮัจญีฮัสซานัล โบลเกียห์แห่งบรูไนก็นำประเทศสู่เวทีระดับภูมิภาคและระดับโลกโดยการสมัครเป็นสมาชิกในเครือจักรภพอังกฤษ (British Commonwealth) เมื่อวันที่ 7 มกราคม 1984 สมัครเป็นสมาชิกในกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) สมัครเป็นสมาชิกองค์การมุสลิมโลก (Organization of Islamic Conference) ลำดับที่ 45 วันที่ 21 กันยายน 1984 ได้สมัครเป็นสมาชิกสหประชาชาติ เป็นประเทศที่ 159

นอกจากได้เป็นสมาชิกองค์กรหลายองค์กรทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลกแล้ว บรูไนยังได้เป็นสมาชิกคณะรัฐมนตรีศึกษาธิการอาเซียน (SEMEO) และกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (NAM) อีกด้วย

ความสัมพันธ์ของบรูไนกับประเทศต่าง ๆ ในระดับภูมิภาคและระดับโลกมีดังต่อไปนี้ :-

1. ความสัมพันธ์กับประเทศไทย¹

บรูไนและไทยได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในระดับสถานกงสุลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2526 และเมื่อบรูไนได้รับเอกราชสมบูรณ์ในปี 2527 ก็ได้ยกระดับความสัมพันธ์เป็นสถานเอกอัครราชทูต บรูไน-ไทยมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันและเป็นไปอย่างราบรื่น มีการแลกเปลี่ยน การเยือนผู้นำระดับสูงทั้งด้านราชวงศ์ รัฐบาล และทหารอย่างสม่ำเสมอ (แม้แต่ปี 2545 ในเดือนสิงหาคม สมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนยังได้เสด็จมายังไทย โดยเป็นราชอาคันตุกะของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช-ผู้เขียน)

ความสัมพันธ์ทวิภาคีไทย-บรูไน มีหลายด้านดังต่อไปนี้ :-

¹ สถานเอกอัครราชทูตไทย. เพิ่มข้อมูลประเทศบรูไน บันดาร์ เสรี เบกาวัน : สถานเอกอัครราชทูตไทย. 2543.

1) ความสัมพันธ์ด้านการเมือง

ไทยและบรูไนมีความสัมพันธ์ราบรื่นมาโดยตลอด นับตั้งแต่สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกันเมื่อปี 2526 ทั้งในระดับราชวงศ์ รัฐบาลและประชาชน มีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างสองประเทศอย่างสม่ำเสมอ

การจัดงานพระราชสมภพของสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งบรูไนในวันที่ 15 กรกฎาคมของทุกปี ได้มีการเชิญผู้แทนจากต่างประเทศบางประเทศและอาเซียนเข้าร่วมงาน สำหรับผู้แทนจากประเทศไทยรัฐบาลบรูไนได้เชิญ ฯพณฯ รมว.ต่างประเทศของไทยเป็นผู้แทนเข้าร่วมงานดังกล่าว

ประเทศไทยและบรูไนโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของสองประเทศได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (The Joint Commission for Bilateral Cooperation : JC) แล้ว เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2542 ที่นครนิวยอร์ก ซึ่งคณะกรรมการร่วมฯ ดังกล่าวจะเป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมและกระชับความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ อาทิ เศรษฐกิจ การค้า สังคมและอื่น ๆ

2) ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ

2.1 การค้า

ปี 2539 การค้าระหว่างไทยกับบรูไนคิดเป็นมูลค่า 7,333.5 ล้านบาท โดยการส่งออกคิดเป็นมูลค่ารวม 1,888.8 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2538 ร้อยละ 17.7 ขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า 5,449.9 ล้านบาท ลดลงจากปี 2538 ร้อยละ 24.4 สำหรับปี 2540 การค้าของ 2 ประเทศคิดเป็นมูลค่า 4,773.9 ล้านบาท โดยการส่งออกมีมูลค่า 2,146.9 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2539 ร้อยละ 14 ขณะที่การนำเข้ามีมูลค่า 2,627 ลดลงจากปี 2539 ร้อยละ 51.8 สำหรับปี 2541 มูลค่าการค้าเท่ากับ 3,093.9 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 35.2 มูลค่าการส่งออกของไทยไปยังบรูไนเท่ากับ 2,110.3 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 1.7 มูลค่าการนำเข้าจากบรูไนเท่ากับ 983.7 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 62.6 สำหรับปี 2542 (ช่วงเดือนมกราคม-มีนาคม) มูลค่าการค้าเท่ากับ 865.8 ล้านบาท การส่งออกมีมูลค่า 307.7 ล้านบาท ขณะที่การนำเข้าเท่ากับ 558.2 ล้านบาท

สินค้าที่ไทยนำเข้าจากบรูไนเกือบร้อยละ 99 เป็นน้ำมันดิบ (ไทยเป็นผู้นำเข้าน้ำมันดิบจากบรูไนเป็นอันดับ 2 รองจากญี่ปุ่น) ในขณะที่สินค้าส่งออกเป็นสินค้าเกษตรประเภทข้าว (33% ของสินค้าส่งออกของไทยไปยังบรูไน) เสื้อผ้าสำเร็จรูป น้ำตาล อาหารผลไม้ ผักสด และวัสดุก่อสร้าง)

บรูไนนำเข้าข้าวจากไทยถึง 99% ของความต้องการบริโภคข้าวภายในประเทศในปี 2535-2538 ไทยส่งข้าวไปยังบรูไนประมาณปีละ 27,000 ตัน และเพิ่มเป็น 36,000 ตันในปี 2539 และปี 2540 ไทยส่งข้าวไปบรูไน 33,000 ตัน และปี 2541 ส่งข้าวจำนวน 34,000 ตัน ทั้งนี้เป็นการซื้อขายระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล

2.2 การลงทุน

การลงทุนขนาดใหญ่ของไทยในบรูไนยังไม่มี เป็นเพียงธุรกิจขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหาร ส่วนการลงทุนของบรูไนในไทยก็ยังมีอยู่น้อยมาก ที่มีอยู่เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่น การผลิตเครื่องสำอางและของเด็กเล่น ในอนาคตไทยน่าจะส่งเสริมให้บรูไนใช้ไทยเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อป้อนตลาดบรูไน เนื่องจากบรูไนมีความต้องการที่ดินสำหรับการเกษตรและเทคโนโลยีในอุตสาหกรรมอาหาร ทั้งนี้ บรูไนได้ไปซื้อที่ดินในออสเตรเลียเพื่อผลิตสินค้าปศุสัตว์ป้อนตลาดบรูไน

สำหรับการลงทุนของบรูไนในประเทศไทยในอนาคต มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้น เนื่องจากรัฐบาลบรูไนได้เคยแสดงความสนใจที่จะหันมาลงทุนภายในภูมิภาคมากขึ้น และเมื่อครั้งการเยือนประเทศไทยของ Dato Wally Skinner รมช. คลังบรูไนและประธาน Development Bank of Brunei เมื่อเดือนกันยายน 2540 ฝ่ายบรูไนได้แสดงความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาการเงิน การธนาคาร ธุรกิจที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ รวมทั้งยังได้แสดงความประสงค์ที่จะเปิดสำนักงานผู้แทนของ Brunei Investment Agency (BIA) เพื่อดูแลกิจการลงทุนของบรูไนในไทย รวมทั้งประสงค์ที่จะจัดทำความตกลงยกเว้นภาษีซ้อนระหว่างไทย-บรูไน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากสภาพการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของบรูไนในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา ก็อาจมีผลกระทบต่อการลงทุนในต่างประเทศด้วย

2.3 ด้านแรงงาน แรงงานไทยในบรูไนมีอยู่ประมาณ 15,000 คน จากเดิมที่เคยมีอยู่ถึงประมาณ 40,000 คนในช่วง 3-4 ปีที่แล้ว ทั้งนี้เนื่องจากกระแสตลาดแรงงานเสรี และการเสร็จสิ้นโครงการขนาดใหญ่หลายโครงการ ทำให้แรงงานต่างชาติลดจำนวนลงไปมาก แรงงานประมาณ 70% ทำงานด้านการก่อสร้าง นอกนั้นเป็นแรงงานในกิจการอื่น ๆ เช่น การตกแต่งสวน ทำความสะอาด งานบ้านทั่วไป ตัดเย็บเสื้อผ้า โรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม

แรงงานไทยได้รับการต้อนรับอย่างดีจากบรูไน แต่ปัญหาที่ยังมีอยู่บ้าง ได้แก่ ฝีมือไม่ตรงกับลักษณะงาน ที่อยู่อาศัยแออัด เป็นต้น

2. ความสัมพันธ์กับกลุ่มอาเซียน

สำหรับความสัมพันธ์กับประเทศในกลุ่มอาเซียนนั้นบรูไนมีความสัมพันธ์อันดีกับ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และมาเลเซีย โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับประเทศสิงคโปร์ บรูไนมีความสัมพันธ์เป็นกรณีพิเศษ ความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างอดีตนายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ นายลี กวนยูกับสุลต่านฮัสซานัลโบลเกียห์มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นมาก แม้แต่นายกสิงคโปร์คนปัจจุบันนายโก๊ะ จก ตง ก็มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นเช่นกัน จะเห็นได้จากจากไปเยือนบรูไนของนายโก๊ะจกตงก็มีความสัมพันธ์ของทั้งสองประเทศนั้นแน่นแฟ้นและเป็นไปอย่างราบรื่น อาจเป็นเพราะอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ร่วมกัน บรูไนเป็นตลาดสำคัญของสิงคโปร์ ในขณะที่ราชวงศ์ของสุลต่านแห่งบรูไนก็ไปลงทุนธุรกิจที่ดินในสิงคโปร์ ระบบการเงินของบรูไนและสิงคโปร์ผูกพันกัน และสามารถใช้จ่ายเงินสกุลใดสกุลหนึ่งในการติดต่อธุรกิจได้ เพราะมีราคาเท่ากัน นอกจากนั้นบรูไน-สิงคโปร์ยังมีข้อตกลงในการให้การอบรมทหาร ในบรูไนมีทหารสิงคโปร์ประมาณ 500 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นครูฝึกให้ทหารบรูไน

ส่วนอินโดนีเซีย สุลต่านฮัสซานัลโบลเกียห์มีความสนิทสนมกับอดีตประธานาธิบดีซูฮาร์โตและเจ้าหน้าที่ระดับสูงของอินโดนีเซียหลายคน และทั้งสองประเทศประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติเหมือนกัน มีภาษาวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน จึงมีความไว้วางใจกันและกัน รัฐบาลบรูไนยังให้ทุนการศึกษาแก่ชาวอินโดนีเซียเพื่อไปศึกษาในบรูไน นอกจากนั้น ความช่วยเหลือของบรูไนที่มีต่ออินโดนีเซียจะออกมาในรูปของการให้กู้ยืมเงินเพื่อให้อินโดนีเซียไปใช้ในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม และการก่อสร้างโดยไม่คิดดอกเบี้ย ในขณะที่เจ้าหน้าที่ระดับสูงของอินโดนีเซียหลายคนได้เข้าไปช่วยทำงานให้รัฐบาล

บรูไน โดยเฉพาะในกระทรวงการศาสนา บรูไนและอินโดนีเซียมีข้อตกลงร่วมกันในการ
ทำนุบำรุงศาสนาอิสลาม และเผยแพร่ความรู้ทางด้านอิสลามร่วมกัน

นอกจากนี้ สุลต่านฮัสซานัลโบลเกียห์ได้มอบเงิน 2 ล้านดอลลาร์เพื่อแก้ปัญหาความ
ขัดแย้งในอาจะห์อีกด้วย

สำหรับความสัมพันธ์กับประเทศมาเลเซียนั้น นับว่ามีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมา
ตั้งแต่สมัยประวัติศาสตร์อันยาวนาน แต่ในช่วงหนึ่งมีเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้ความ
สัมพันธ์อันแน่นแฟ้นถูกลมองไปในทางที่หวาดระแวงมากขึ้น สาเหตุมาจากการเมืองของ
มาเลเซียเอง โดยที่บรูไนเฝ้ามองความเคลื่อนไหวของรัฐบาลมาเลเซียที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ
การเมืองของรัฐซาบฮ์ หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในปี 1996 อย่างไม่ค่อยจะสบายใจเท่าใดนัก
และมีเหตุการณ์ที่สื่อได้ว่าบรูไนเข้าไปแทรกแซงการเมืองภายในของรัฐซาบฮ์ แต่สุลต่าน
ฮัสซานัล โบลเกียห์ได้ปฏิเสธเป็นทางการแล้วว่ามิได้พระราชทานทรัพย์เพื่อสนับสนุนฝ่าย
ค้านในซาบฮ์แต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันความสัมพันธ์ของบรูไน-มาเลเซียดีขึ้นกว่า
เดิม จะเห็นได้ว่าทั้งนายกรัฐมนตรี คร.มหาธีร์ โมหัมมัด และอดีตพระราชาธิบดีแห่งมาเลเซีย
ก็ได้เสด็จเยือนประเทศบรูไน

นอกจากนี้ สุลต่านฮัสซานัลโบลเกียห์ยังได้ดำเนินนโยบายต่างประเทศในภูมิภาคนี้ให้
กว้างออกไป โดยการไปเยือนพม่าเป็นการทดแทนที่พลเอกตันฉ่วย นายกรัฐมนตรีพม่าได้
เยือนบรูไน หลังจากนั้น สุลต่านบรูไนยังได้ไปเยือนประเทศเวียดนามอีกด้วย และสุลต่านยัง
เสด็จเยือนประเทศฟิลิปปินส์อีกด้วย

นอกจากจะสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้ว บางครั้งบรูไน
ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งเล็ก ๆ น้อย ๆ ในกลุ่ม เช่น ไกล่เกลี่ยความขัดแย้งในการตั้ง
สำนักงานเลขาธิการองค์การโอเปค (OPEC) ระหว่างประเทศไทยกับสิงคโปร์ นอกจากนี้
บรูไนยังให้ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจต่อองค์กรระหว่างประเทศ เช่น EAEC - East Asia
Economic Caucus และ AFTA - Asian Free Trade Area)

ในยามเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจ ประเทศบรูไนซึ่งเป็นประเทศที่ร่ำรวยประเทศหนึ่งใน
ตะวันออกเฉียงใต้ มีความมั่งคั่งและมั่นคง จึงได้แสดงความเป็นมิตรด้วยการช่วยเหลือด้าน
การเงินแก่ประเทศที่ประสบปัญหา เช่น อินโดนีเซียและมาเลเซีย แม้แต่ประเทศบอสเนีย เฮอร์
เซโกวีนา สุลต่านก็ยังได้มอบเงินช่วยเหลือเช่นเดียวกัน

3. ความสัมพันธ์กับรัฐอิสลาม

3.1 ชาอูดีอาระเบีย

นอกจากมีความสัมพันธ์กับประเทศในกลุ่มอาเซียนแล้ว บรูไนยังให้ความสำคัญแก่ประเทศมุสลิมในตะวันออกกลาง โดยเฉพาะประเทศที่มีการปกครองอย่างเดียวกัน เช่น ชาอูดีอาระเบีย จอร์แดน คูเวต มอร็อกโค เป็นต้น

ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1999 องค์สุลต่านฮัสซานัลโบลเกียห์และพระบรมวงศานุวงศ์หลายพระองค์ได้เสด็จเยือนชาอูดีอาระเบียอย่างเป็นทางการ พระองค์ได้เสด็จเยือนกษัตริย์ฟาฮัดแห่งชาอูดีอาระเบียที่กรุงริยาดห์ ต่อมาก็เยือนเมืองมะดีนะฮ์เจ็ดคาห์และมักกะฮ์ พระองค์เคยเสด็จทำฮัจญ์ ณ นครมักกะฮ์นี้หลายครั้ง ซึ่งแสดงถึงความเคร่งครัดในศาสนา การเยือนกษัตริย์ฟาฮัดเป็นการสร้างสัมพันธ์ภาพของพี่น้องมุสลิมให้สนิทแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น หลังจากเยือนชาอูดีอาระเบียแล้วองค์สุลต่านฮัสซานัลได้เสด็จเยือนกรุงราบัต ประเทศมอร็อกโค

3.2 จอร์แดน

ความสัมพันธ์กับรัฐอิสลาม จอร์แดน บรูไนกับจอร์แดนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในฐานะที่เป็นรัฐอิสลามเหมือนกัน ในช่วงวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย บรูไนได้ให้การสนับสนุนแก่ประเทศจอร์แดนเป็นจำนวนหนึ่ง 250,000 เหรียญสหรัฐ เพื่อให้จอร์แดนนำไปใช้ในการแก้ปัญหาผู้ลี้ภัยในสงครามอ่าวเปอร์เซีย

นอกจากนี้ทั้งสองประเทศยังมีแผนการที่จะแลกเปลี่ยนโครงการและวัฒนธรรมที่เกี่ยวพันกับเรื่องของศาสนาอิสลามอีกประการหนึ่งด้วย อาทิเช่น การจัดประชุมสัมมนาร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อมูลสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ ศาสนา ตลอดจนการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ ต่อมากษัตริย์อับดุลละห์ กษัตริย์องค์ใหม่ก็ได้เสด็จเยือนบรูไนเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีกับบรูไน

3.3 องค์กรอิสลาม OIC (Organization of Islamic Conference)

องค์กรนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 1970 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการรวมเป็นอันหนึ่งของรัฐอิสลาม และมีการประสานงานร่วมกันภายใต้กรอบงานด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้จะส่งเสริมกิจกรรมภายในประเทศสมาชิกแล้ว องค์กร OIC ยังสนับสนุนงานสันติภาพ ความยุติธรรมและความปลอดภัยของมนุษยชาติในโลกนี้ด้วย แต่งานที่เน้นหนักคือการสนับสนุนชาวปาเลสไตน์ ในการต่อสู้เพื่อมีสิทธิเหนือดินแดนของชาวปาเลสไตน์

บรูไนก็เป็นประเทศสมาชิกประเทศหนึ่งขององค์กรนี้โดยเข้าร่วมเป็นสมาชิกในปี 1984 และเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพ และร่วมงานกับองค์กรอย่างใกล้ชิด ผลงานของ OIC คือ การจัดตั้งมหาวิทยาลัย 4 แห่ง โครงการต่าง ๆ ทางด้านการศึกษาศาสนาอิสลาม การกำหนดปฏิทิน Hijri ซึ่งเป็นปฏิทินสากลของชาวมุสลิม

บรูไนรับเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมสัมมนาในหัวข้อชื่อ “Islamic Civilization in the Malay World” ที่เมืองบันดาร์ เสรี เบกาวัน เมื่อเดือนมิถุนายน 1989

นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศโอมาน คูเวตและอียิปต์และเปิดความสัมพันธ์กับอิหร่าน โดยการเสด็จเยือนอิหร่านและพระองค์สุลต่านฮัจญีฮัสซานัล โบลเกียห์ทรงแถลงถึงจุดประสงค์ในการเสด็จเยือนอิหร่านว่าเพื่อขยายความสัมพันธ์ระหว่างบรูไนกับอิหร่านให้กว้างขวางในทุก ๆ ด้าน และเสร็จสิ้นภารกิจในการเยี่ยมชมโดยการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างสองประเทศในความร่วมมือทางด้านศาสนา การร่วมลงทุน การแลกเปลี่ยนทางด้านวัฒนธรรมและการศึกษา

3. ความสัมพันธ์กับมหาอำนาจและประเทศอื่น ๆ บางประเทศ

3.1 อังกฤษ บรูไนมีความสัมพันธ์ที่แนบแน่นกับสหราชอาณาจักรมาตั้งแต่สมัยอังกฤษเข้าครอบครองบรูไน และแม้ปัจจุบันประเทศบรูไนจะประกาศตนเป็นเอกราชแล้ว แต่ในด้านการทหารและการป้องกันประเทศ บรูไนยังคงให้ความเชื่อถือประเทศอังกฤษ ในด้านอาวุธและการฝึกอบรมทหาร และอังกฤษยังให้ทหารกรูซ่าประจำอยู่ในบรูไนเพื่อพิทักษ์สุลต่านและดูแลน้ำมันที่ซีเรีย

3.2 สหรัฐอเมริกา ความสัมพันธ์ระหว่างบรูไนกับประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ค่อยจะแนบแน่นเหมือนกับประเทศอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่สหรัฐอเมริกาเองก็พยายามชักชวนบรูไนอนุญาตให้สหรัฐอเมริกาขายฐานทัพของคนในเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งนักการทูตตะวันตกเคยให้ข้อสังเกตว่าบรูไนไม่เคยแสดงตัวอย่างเด่นชัดว่าสนับสนุนให้อเมริกายังคงอิทธิพลด้านการทหารในภูมิภาคแห่งนี้หรือไม่ และเท่าที่ผ่านมามบรูไนไม่ค่อยจะเห็นด้วยในการคงไว้ซึ่งฐานทัพของเหล่ามหาอำนาจในภูมิภาค

3.3 ญี่ปุ่น เป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของบรูไน โดยเฉพาะในเรื่องสินค้าค้าน้ำมัน และแก๊สธรรมชาติ บรูไนส่งออกสินค้าน้ำมันและแก๊สธรรมชาติประมาณปีละ 65% ในจำนวนนี้ญี่ปุ่นรับซื้อไปประมาณ 2 ใน 3 ของจำนวนทั้งหมด โดยบริษัทเดียวคือ Tokyo Electric Power Company ซึ่งทำสัญญาซื้อขายกับรัฐบาลบรูไนมาตั้งแต่ปี 1972 โดยทำสัญญาระยะยาวเป็นเวลาถึง 20 ปี และสัญญาฉบับแรกนี้หมดอายุในปี 1992 ซึ่งทางบริษัท Tokyo Electric Power Company ก็ได้แสดงเจตจำนงที่จะขอสัญญาซื้อขายต่อไปอีก 20 ปี ซึ่งก็ได้รับการตอบรับจากรัฐบาลบรูไนแล้ว

3.4 ใต้หวัน บรูไนเพิ่งที่จะเปิดสัมพันธ์ภาพกับใต้หวันในด้านเศรษฐกิจตามนโยบายเศรษฐกิจของบรูไนที่จะเปลี่ยนการลงทุนด้านเศรษฐกิจ โดยหันมาเป็นภาคอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ธุรกิจน้ำมัน ดังนั้นรัฐบาลบรูไนจึงชักชวนนักลงทุนต่างประเทศให้มาลงทุนในบรูไน และได้หวันได้ตกลงที่จะเข้ามาศึกษาช่องทางในการลงทุนในบรูไน โดยรัฐบาลบรูไนได้ลงนามในข้อตกลงกับ Chinese National Association of Industry and Commerce (CNAIC) ของใต้หวันที่จะหาช่องทางลงทุนธุรกิจร่วมกัน เมื่อเดือนตุลาคม 1990

ข้อตกลงดังกล่าวนี้จะครอบคลุมไปถึงการค้าระบบพหุภาคี การลงทุนในภาคธุรกิจท่องเที่ยว ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยี รวมไปถึงการอบรมและการถ่ายทอดความรู้ในด้านเทคโนโลยี และความร่วมมือในด้านการค้าระหว่างประเทศ โครงการที่ติดต่อกับการลงทุนในข้อตกลงร่วมกันนี้ คือ ทั้งสองฝ่ายจะต้องหาช่องทางในการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และรายละเอียดทางด้านการค้าการลงทุนของสองประเทศ กลุ่มนักธุรกิจของใต้หวันได้เดินทางมาดูแลหาช่องทางการลงทุนที่ประเทศบรูไน และสรุปว่าการลงทุนร่วมของทั้งสองประเทศน่าจะเป็นไปด้วยดี และสามารถส่งเสริมกันได้ ทั้งนี้เพราะใต้หวันเป็นประเทศ

อุตสาหกรรมในขณะที่บูรไนมีทรัพยากรธรรมชาติ และมีภูมิอากาศที่อำนวยต่อผลผลิตทางการเกษตร ถ้าบูรไนพัฒนาในภาคเกษตรกรรมให้มากก็จะช่วยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศได้ดี

ความสัมพันธ์ด้านการทหาร

สุดด้านทรงตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนากองทัพเป็นอย่างยิ่ง พระองค์จึงได้มีการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีความจำเป็นในการพัฒนากองทัพจากหลายประเทศ ดังนี้ :-

ประเภทยุทโธปกรณ์	ประเทศผู้ผลิต
SS-12 ship-to-ship missile system	ฝรั่งเศส
Belc 212 Helicopter	สหรัฐอเมริกา
“Perwira” Coastal Patrol Craft	สิงคโปร์
“Waspada” Class missile-armed fast attack craft	สิงคโปร์
Exocet-Ship-to-ship missile	ฝรั่งเศส
Scorpion Light Tank	อังกฤษ
Sultan armoured Command Vehicle	อังกฤษ
Rapier Surface-to-air missile with Blind fire Radar	อังกฤษ
105 mm. Light Gun	อังกฤษ
B6-1050 armed Helicopter	เยอรมันตะวันตก
Ratork 12.6 m. Patrol boat	สหรัฐอเมริกา
SF 260 W. armed Training air craft	อิตาลี
Armbrust Infantry anti armed Weapon	เยอรมันตะวันตก
S-70 c Helicopter	สหรัฐอเมริกา

ประเภทยุทธโศปกรณ์	ประเทศผู้ผลิต
Fast patrol boat	สิงคโปร์
Ferrant TA 500 Shipborne anti-aircraft gun.	อังกฤษ
Training aid	
Blindfire Radar (for Rapier)	อังกฤษ
Automated low level air defence radar	อังกฤษ

1. ความร่วมมือด้านการซ้อมรบ

กองทัพบรูไนมีความร่วมมือกับต่างประเทศในด้านการซ้อมรบหลายประเทศ ทั้งประเทศในกลุ่มอาเซียนและกลุ่มประเทศมหาอำนาจอย่างอังกฤษและสหรัฐอเมริกา เป็นต้น การฝึกซ้อมร่วมรบมีทั้งกองทัพบก ทหารเรือ ซึ่งได้ฝึกมาแล้วหลายโครงการ ดังนี้ :-

1) การฝึกรบของทหารช่างสิงคโปร์-บรูไน

(Singapore-Brunei Joint Combat Engineers Exercise)

การฝึกรบของทหารช่างสิงคโปร์-บรูไน เป็นการฝึกรบของกองพันทหารช่างที่ 35 ของสิงคโปร์กับทหารช่างกองทัพบรูไน การฝึกครั้งนี้ใช้รหัสว่า "Exercise Bold Castle" เริ่มฝึกซ้อมวันที่ 11 มิถุนายน ถึงวันที่ 24 มิถุนายน 2002 การฝึกในครั้งนี้มีทหารช่างเข้าร่วมรบทั้งสิ้น 140 นาย การฝึกซ้อมรบ Bold Castle นี้ เป็นการฝึกซ้อมที่ทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างกองทัพสิงคโปร์กับกองทัพบรูไนอันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ดียิ่งขึ้นและมีความสัมพันธ์เช่นนี้ตลอดไป

2) การซ้อมรบซื่อตียากาวัน

(Exerise Setia Kawan-Comradeship of a loyal friends)

การซ้อมรบซื่อตียากาวัน หรือ รักคิมิตร คือมิตรที่ซื่อสัตย์อันหมายถึง อังกฤษกับบรูไนนี้เป็นการฝึกรบทางทหารร่วมกันเป็นครั้งแรกของอังกฤษกับบรูไนตั้งแต่บรูไนได้รับเอกราชเป็นต้นมา (1 มกราคม 1984)

การฝึกซ้อมรบซ็อดิยาทากวันมิไซมีประโยชน์ทางการทหารเท่านั้น แต่ยังคงก่อให้เกิดประโยชน์ด้านความสัมพันธ์อันดีระหว่างอังกฤษและบรูไนอีกด้วย ซึ่งปัจจุบันอยู่ในภูมิภาคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การฝึกซ็อดิยาทากวันได้ฝึกปฏิบัติการเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม จนถึง 4 กันยายน 1988 มีทหารเข้าร่วมฝึกรบฝ่ายละ 3,000 นาย รวม 6,000 นาย ได้ทำการฝึกที่ในเขตของ Sungai Liang (สุไหงเลียง) โดยมีสุลต่านพระราชาธิบดีของประเทศเป็นสักขีพยานในการฝึกซ้อมรบในครั้งนั้น

การฝึกซ้อมรบนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อฝึกปกป้องรักษาท่าเรือ และรักษาสนามบิน ซึ่งถูกโจมตีจากผู้รุกรานภายนอกประเทศ

3) CARAT BRUNEI 2002

การฝึก CARAT เป็นการฝึกของทหารเรือสหรัฐอเมริกาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปีในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การฝึก CARAT เป็นการเปิดโอกาสให้ทหารบก ทหารเรือของบรูไน ในการที่จะปฏิบัติร่วมกันกับทหารอเมริกัน ซึ่งมีประสิทธิภาพในการรบสูง ที่สำคัญยิ่งก็คือมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างกันของกองทัพเรือสหรัฐอเมริกากับกองทัพบรูไน ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ตลอดจนแผนการบังคับบัญชาและยุทธวิธีต่าง ๆ

ทหารเรือนาวิกโยธินและทหารที่รักษาชายฝั่งของสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมปฏิบัติการมี 1,400 นาย นาวิกโยธินจะฝึกซ้อมรบกันในป่า ทหารสหรัฐอเมริกาและบรูไนได้เตรียมการเพื่อการซ้อมรบนี้เป็นเวลาเกือบปี

ทหารสหรัฐอเมริกาได้ฝึกทหารบรูไนให้มีความชำนาญในการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ทั้งบนบกและในน้ำ โดยเฉพาะการฝึกดำน้ำซึ่งได้ฝึกที่ทำเรือม้วรานั้นเดิมทหารบรูไนดำน้ำชั่วคราวเวลาอันสั้น เพราะใช้ขวดออกซิเจนเท่านั้น แต่ต่อมาทหารสหรัฐอเมริกาก็ได้ช่วยฝึกการใช้อุปกรณ์การดำน้ำที่มีประสิทธิภาพและสามารถดำน้ำได้นาน ๆ

นอกจากการฝึกซ้อมร่วมรบกับต่างประเทศดังได้กล่าวมาแล้ว กองทัพบรูไนทั้งกองทัพบก และกองทัพเรือยังได้ทำการฝึกซ้อมร่วมรบกับประเทศพันธมิตรอื่น ๆ อีกหลายประเทศเช่นออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฮังการี เป็นต้น

นอกจากการฝึกซ้อมร่วมรบดังกล่าวมาแล้ว ประเทศบรูไนกับกลุ่มประเทศอาเซียน ได้มีความร่วมมือทางทหารในรูปแบบใหม่อีกเพราะกำลังพลของกลุ่มประเทศอาเซียนเพิ่มขึ้น ความร่วมมือแบบใหม่คือการทดสอบยิงปืนทางยุทธวิธีของกองทัพบกกลุ่มประเทศอาเซียน

การทดสอบยิงปืนทางยุทธวิธีของกองทัพบกกลุ่มประเทศอาเซียน

(ASEAN ARMIES RIFLE MEET-AARM)

จุดเริ่มต้นของ AARM ได้เริ่มขึ้นเมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2534 กองทัพบกมาเลเซียได้เชิญผู้แทนกองทัพบกกลุ่มประเทศอาเซียน 6 ประเทศประกอบด้วย มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไน ไทยฟิลิปปินส์ และสิงคโปร์ ร่วมประชุมหารือเพื่อจัดตั้ง “การทดสอบยิงปืนทางยุทธวิธีของกองทัพบกกลุ่มประเทศอาเซียน” โดยกำหนดหลักการให้แต่ละประเทศหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพจัดกิจกรรมนี้โดยเริ่มต้นจากมาเลเซียปี 2534

วัตถุประสงค์ของ AARM มีดังนี้ :-

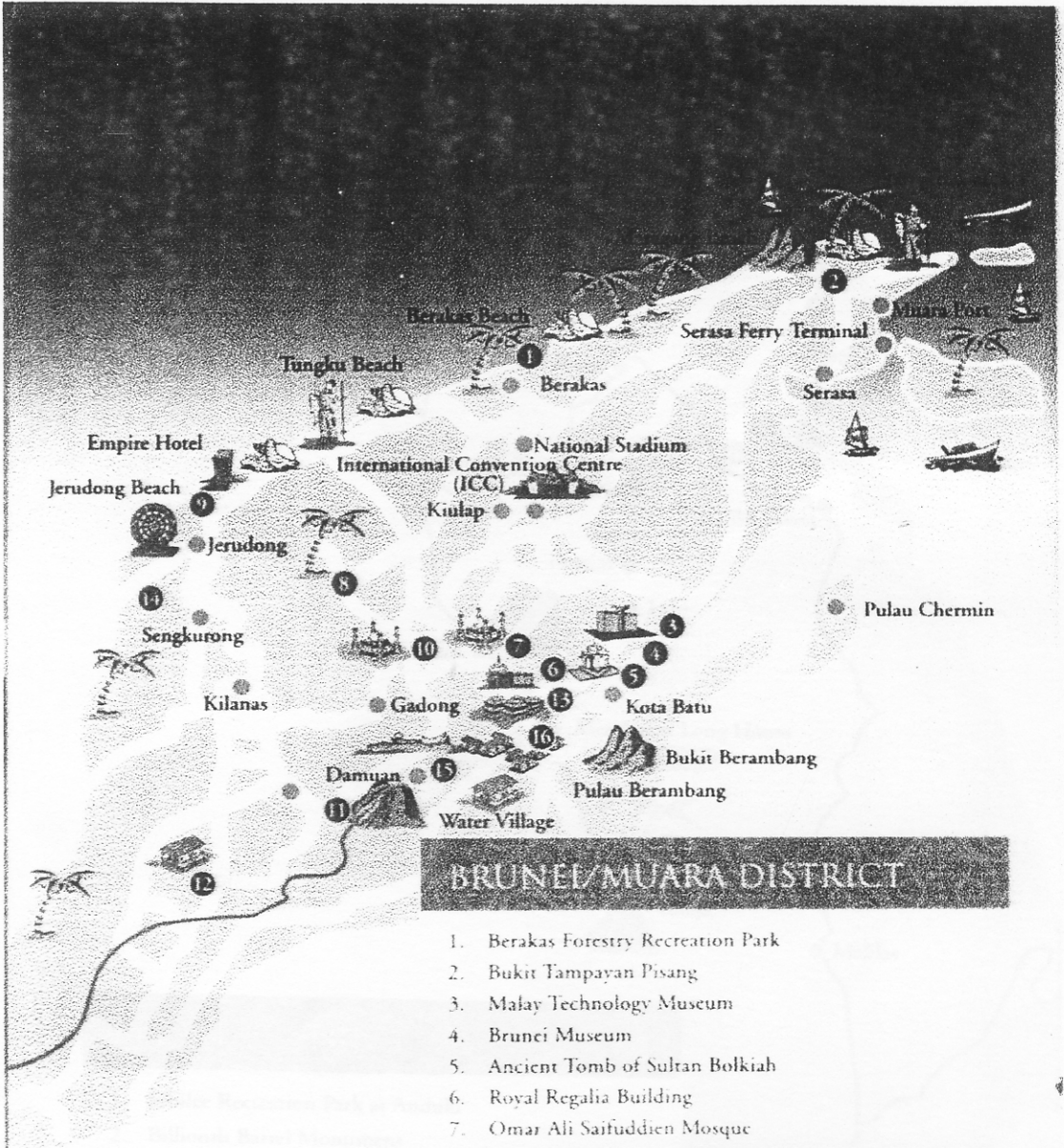
1. เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพบกอาเซียน และในทุก ระดับให้มีความแน่นแฟ้นและนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างกันอันจะเป็นพื้นฐานระยะยาว ในการดำรงไว้ซึ่งความสัมพันธ์และความมั่นคงในภูมิภาคอาเซียนต่อไป

2. เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการใช้อาวุธประจำกาย (ปืนพก, ปืนเล็กยาว, ปืนเล็กสั้น) และอาวุธประจำหน่วยระดับหมู่บก. ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดตามนโยบายแต่ละเหล่าทัพ และเป็นผลดีต่อการสร้างความสัมพันธ์ทางทหารด้านอื่น ๆ ต่อไป

สำหรับอาวุธที่ใช้ในภารกิจนี้คือ ปฟ. และปลย. ซึ่งรวมเอาปืนจุ่มยิงปลส. และปลก. ได้ด้วย โดยกำหนดแบบทดสอบประกอบด้วยแบบการทดสอบหลักดังนี้ :-

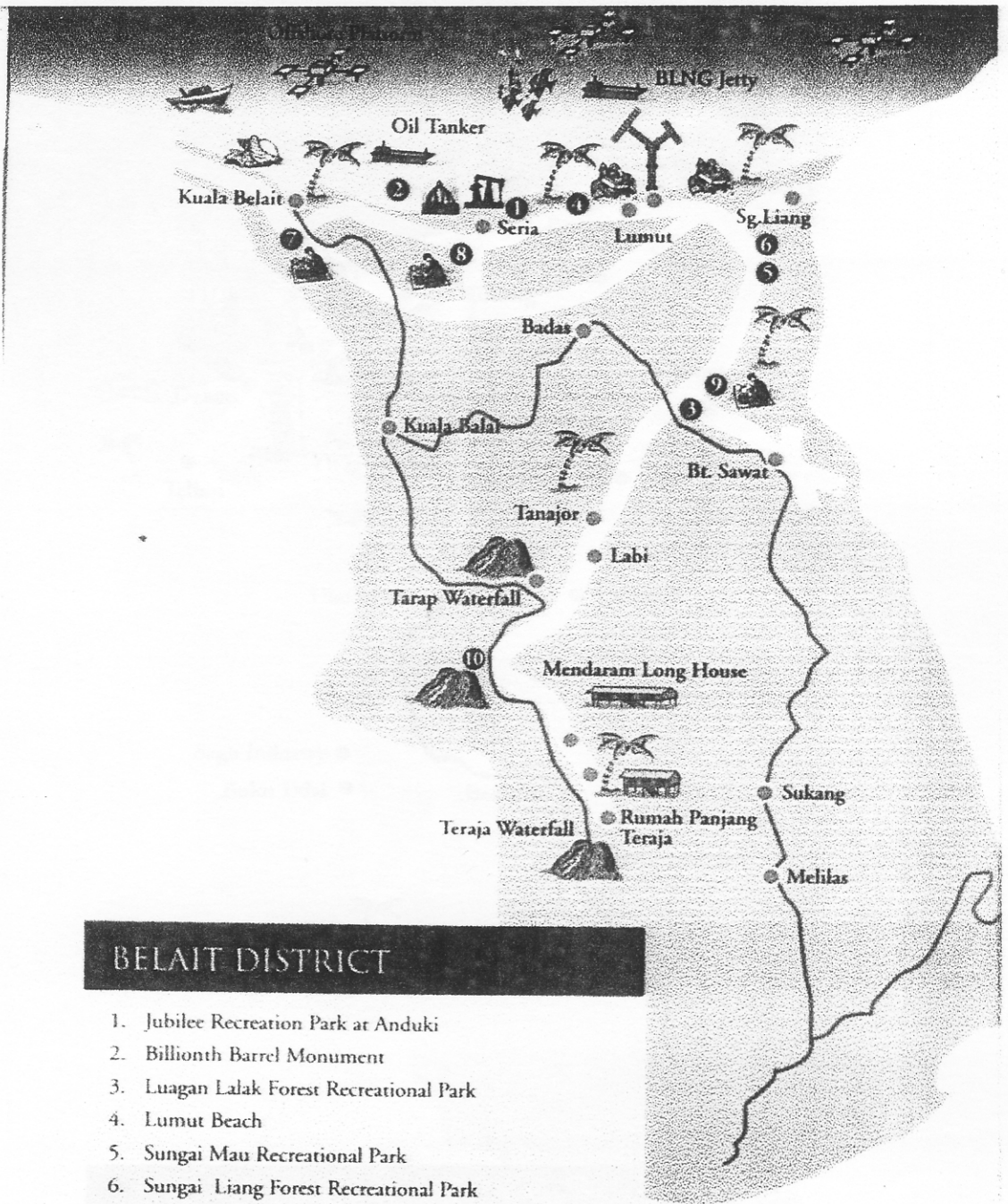
1. แบบการทดสอบการยิงประณีต (Deliberate Practice)
2. แบบการทดสอบการยิงเร็วและการยิงเร่งด่วน (Fire and Snap-Practice)
3. แบบการทดสอบการยิงประกอบการเคลื่อนที่ (Fire and Moving Practice)
4. แบบการทดสอบการยิงเป้าเคลื่อนที่ (Moving Target Practice)
5. แบบการทดสอบการยิงค้อนเป้าล้มลูก (Falling Plate Practice)

ประเทศบรูไนเป็นเจ้าภาพครั้งแรกในการจัดการทดสอบครั้งที่ 3 เมื่อ พ.ศ. 2536 และเป็นเจ้าภาพครั้งที่สอง เมื่อ พ.ศ. 2542 ในครั้งนี้มีกองทัพบกกลุ่มอาเซียนเข้าร่วมทดสอบเพิ่มขึ้นอีก 3 ประเทศ คือ เมียนมา กัมพูชา และเวียดนาม รวมเป็น 9 ประเทศ

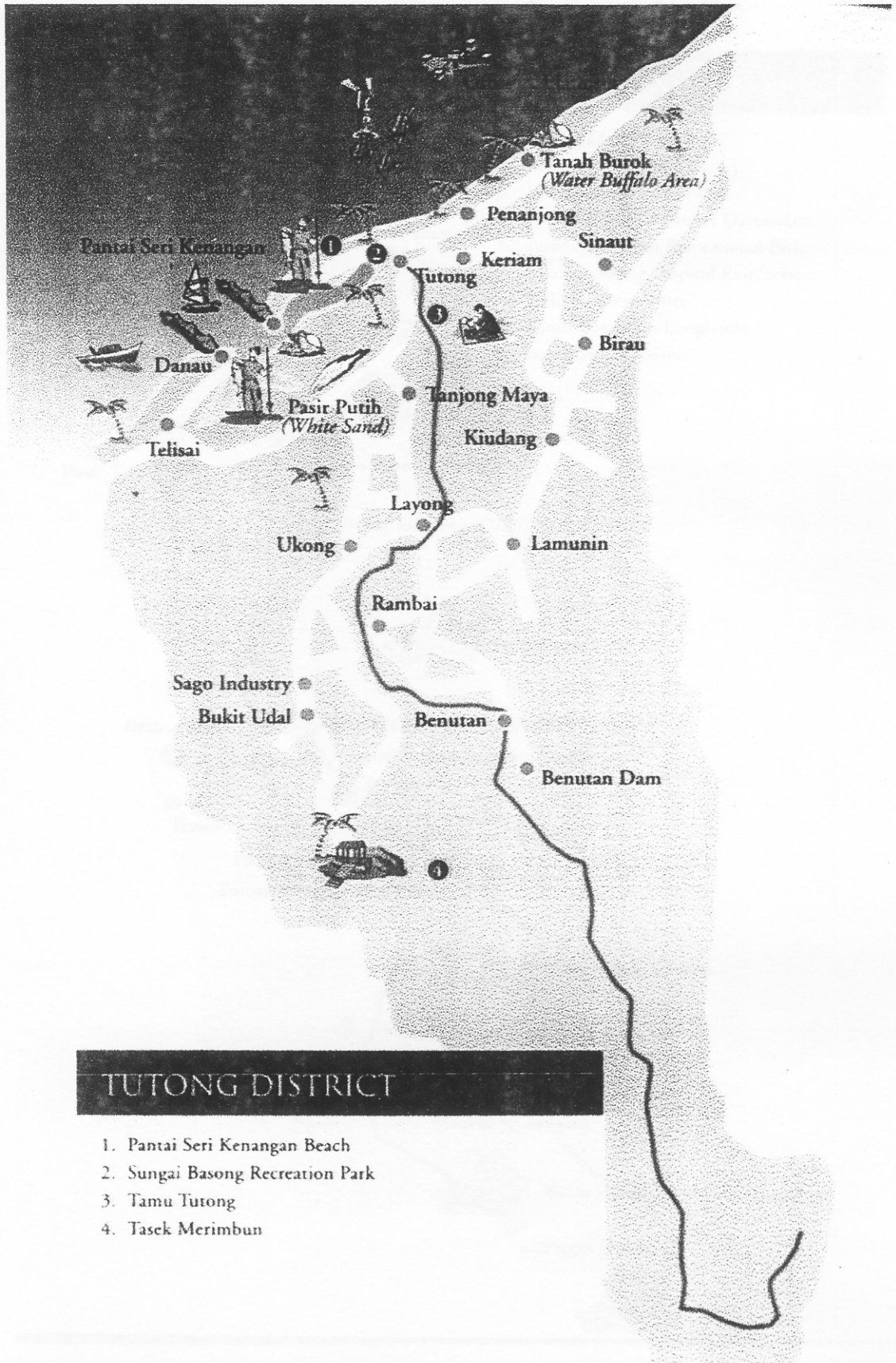
BRUNEL/MUARA DISTRICT

1. Berakas Forestry Recreation Park
2. Bukit Tampayan Pisang
3. Malay Technology Museum
4. Brunei Museum
5. Ancient Tomb of Sultan Bolkiah
6. Royal Regalia Building
7. Omar Ali Saifuddien Mosque
8. Horticulture Centre Gadong
9. Bukit Shahbandar Forestry Recreational Park
10. Jame' Asr Hassanil Bolkiah Mosque
11. Wasai Kandal
12. Taman Mini Perayaan Kampong Parit
13. The Yayasan Sultan Haji Hassanil Bolkiah Complex
14. Jerudong Park Playground
15. The Istana Nurul Iman
16. The Arts & Handicrafts Centre

BELAIT DISTRICT

1. Jubilee Recreation Park at Anduki
2. Billionth Barrel Monument
3. Luagan Lalak Forest Recreational Park
4. Lumut Beach
5. Sungai Mau Recreational Park
6. Sungai Liang Forest Recreational Park
7. Tamu Kuala Belait
8. Tamu Seria
9. Tamu Sungai Mau
10. Wasai Wong Kadir

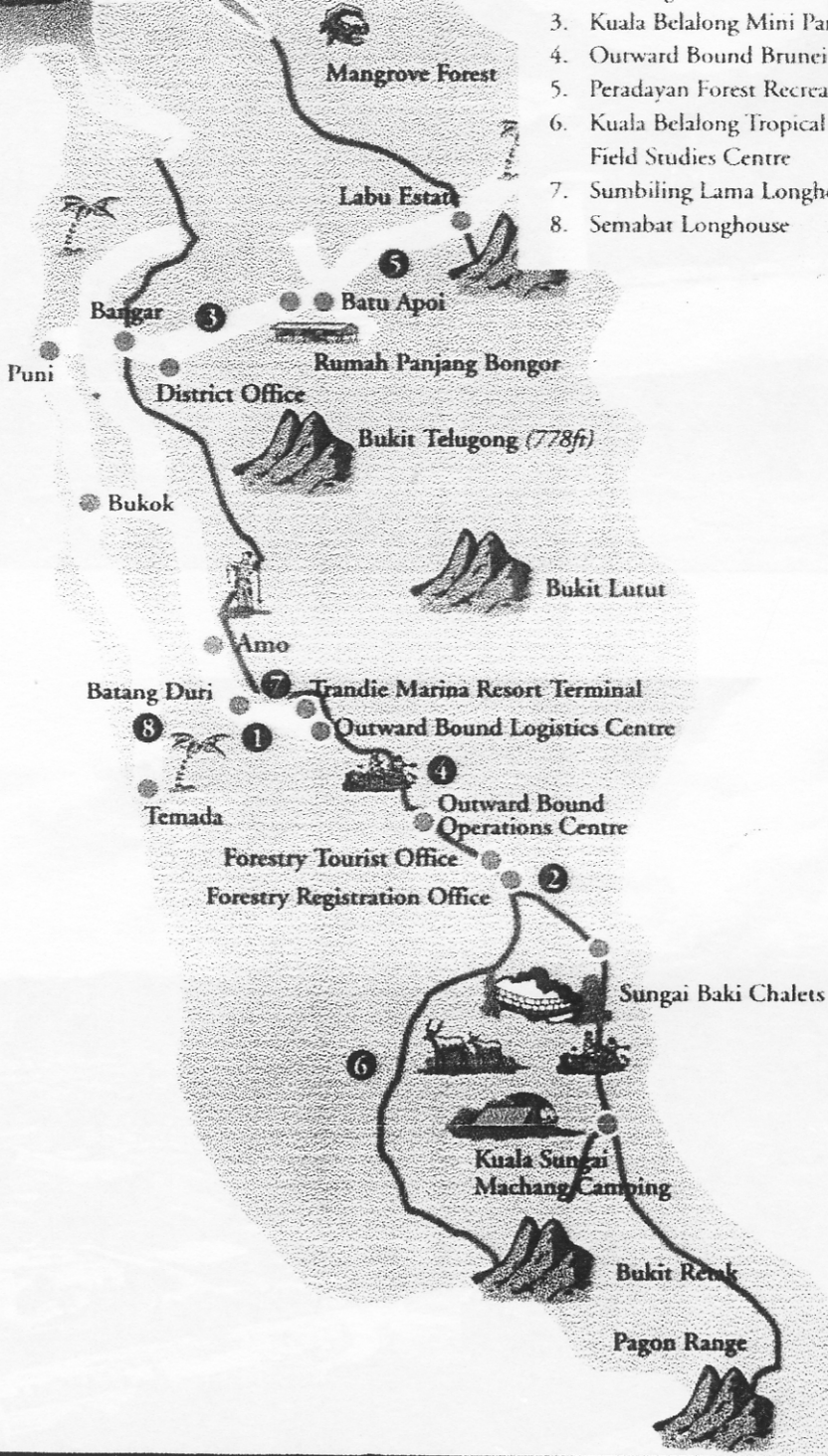

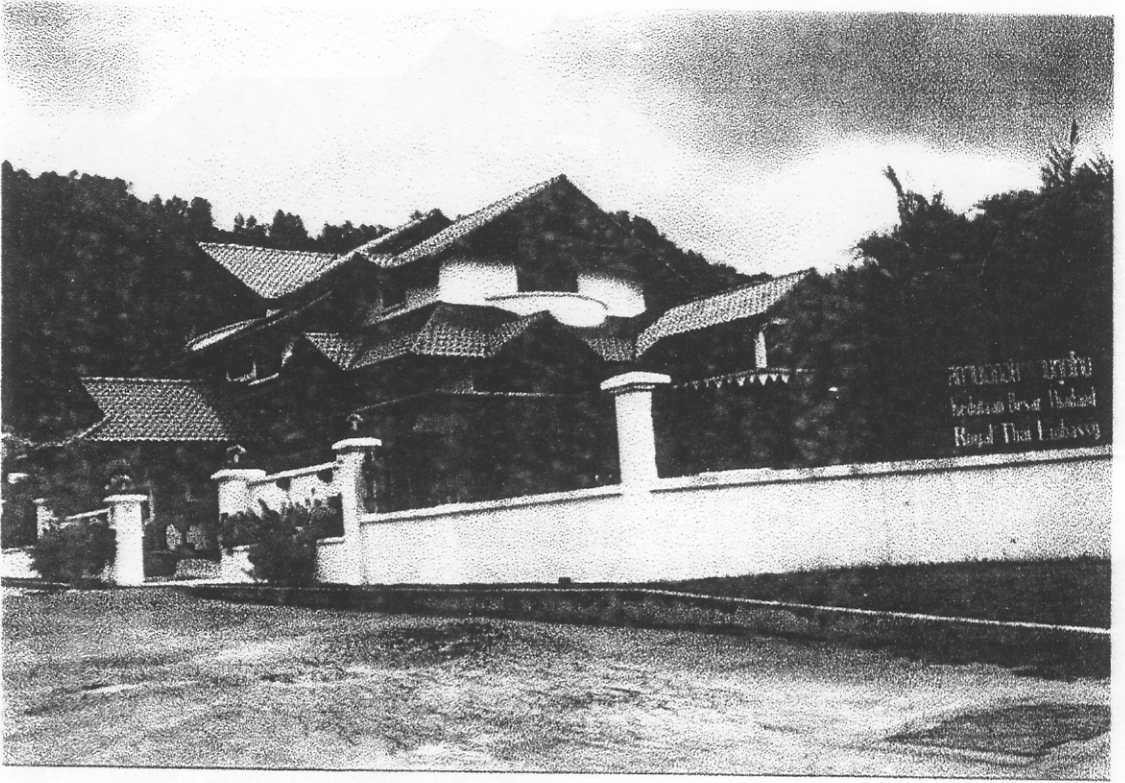
TUTONG DISTRICT

1. Pantai Seri Kenangan Beach
2. Sungai Basong Recreation Park
3. Tamu Tutong
4. Tasek Merimbun

TEMBURONG DISTRICT

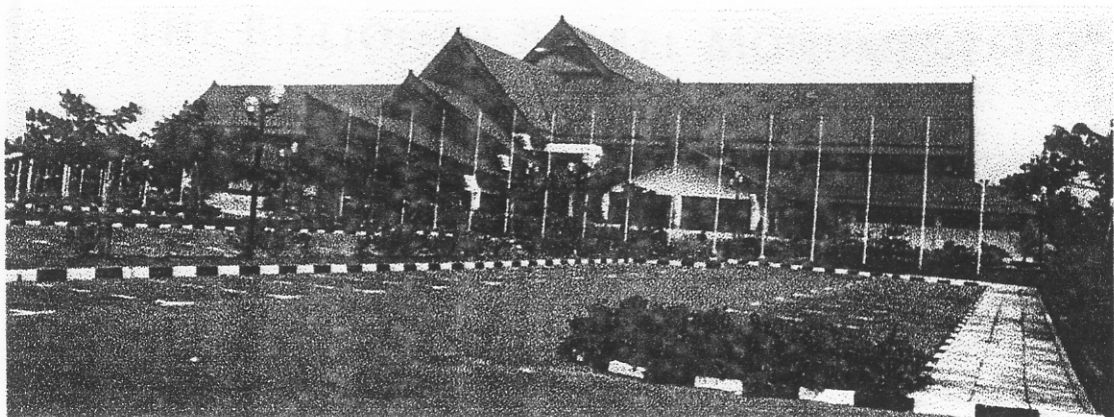
1. Batang Duri Park
2. Belalong National Park
3. Kuala Belalong Mini Park
4. Outward Bound Brunei Darussalam
5. Peradayan Forest Recreational Park
6. Kuala Belalong Tropical Rainforest Field Studies Centre
7. Sumbiling Lama Longhouse
8. Semabat Longhouse

ภาพบน : สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำประเทศบรูไน

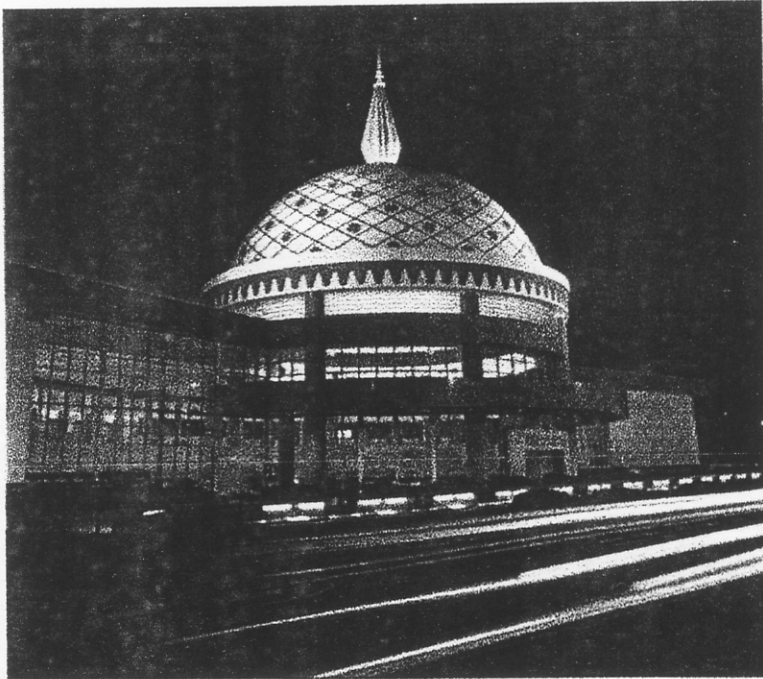
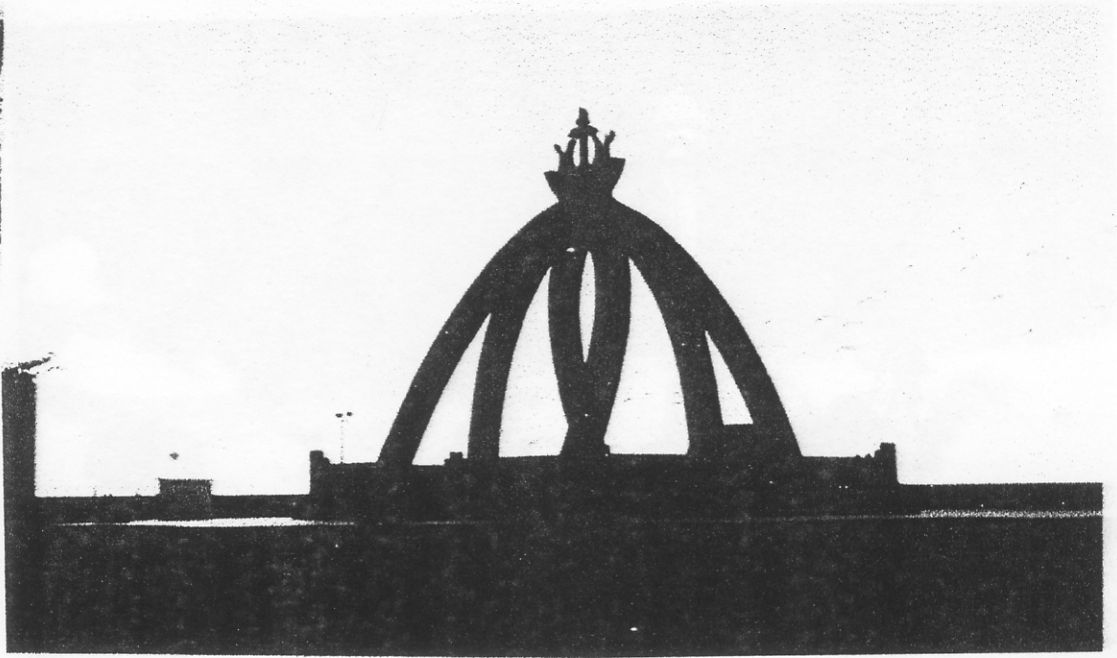
ภาพล่าง : นครบันดาร์เสรีเบกาวัน เมืองหลวงของบรูไน

ที่ประชุมนานาชาติ

ที่มา : A Guide : Brunei Darussalam หน้า 43

THE BILLIONTH BARREL MONUMENT AND COMMEMORATIVE PARK

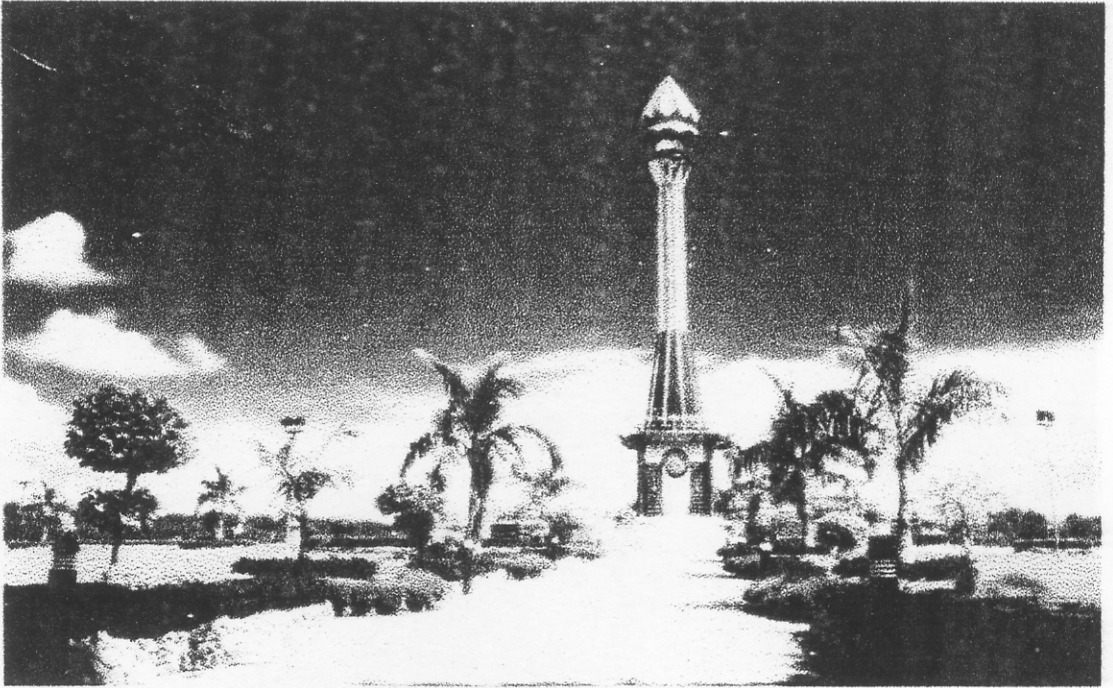

The Royal Regalia Building.

ภาพบน : อนุสาวรีย์พันล้านบาร์เรลที่ซีเรีย

ภาพล่าง : อาคารราชกกุธภัณฑ์

SILVER JUBILEE RECREATIONAL PARK AND COMMEMORATIVE PARK

Aerial view of Kampung Ayer.

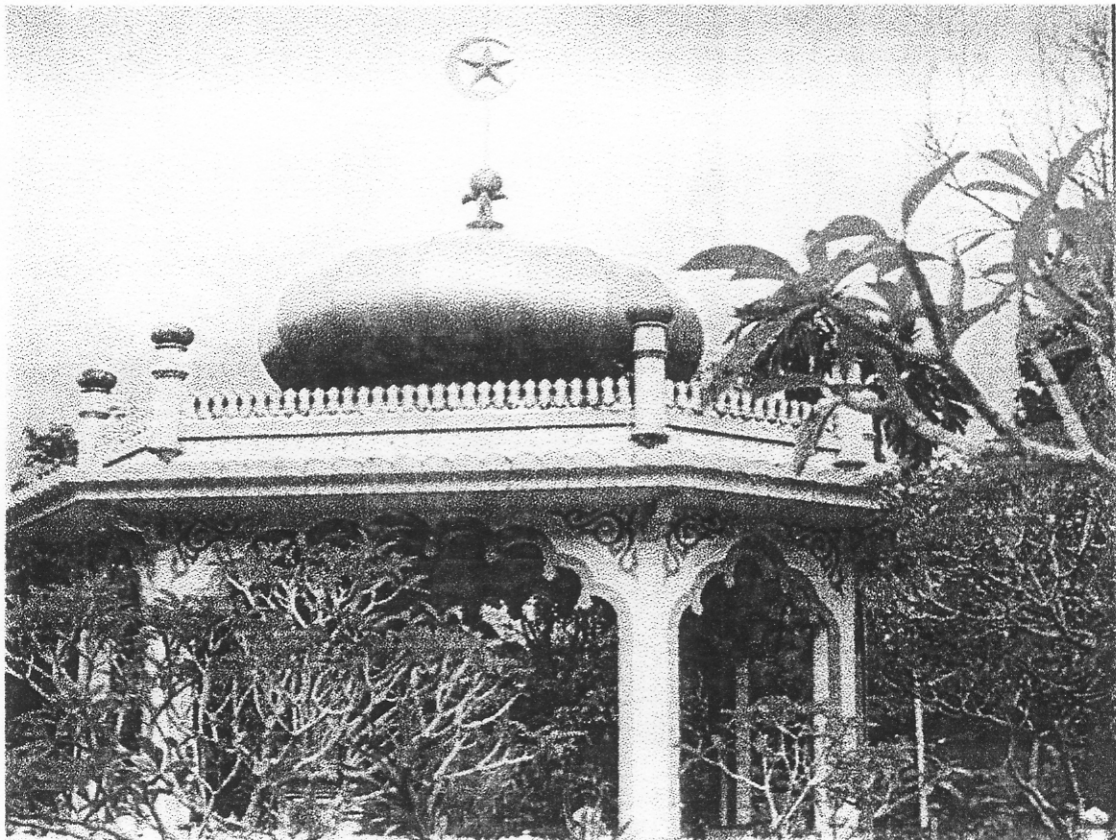
ภาพบน : อุทยานนันทนาการ ฉลอง 25 ปี ที่มา : A Guide - Brunei Darussalam หน้า 136

ภาพล่าง : หมู่บ้านน้ำ ที่มา : Explore Brunei หน้า 23

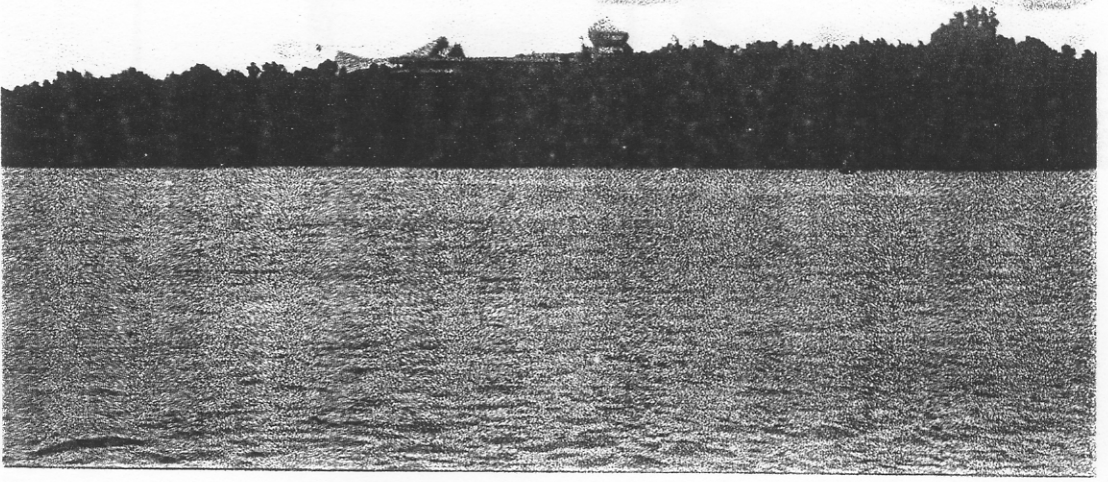

Observation tower at Bukit Shahbandar.

หอสังเกตการณ์ แห่งภูิกิตซาห์บันดาร์

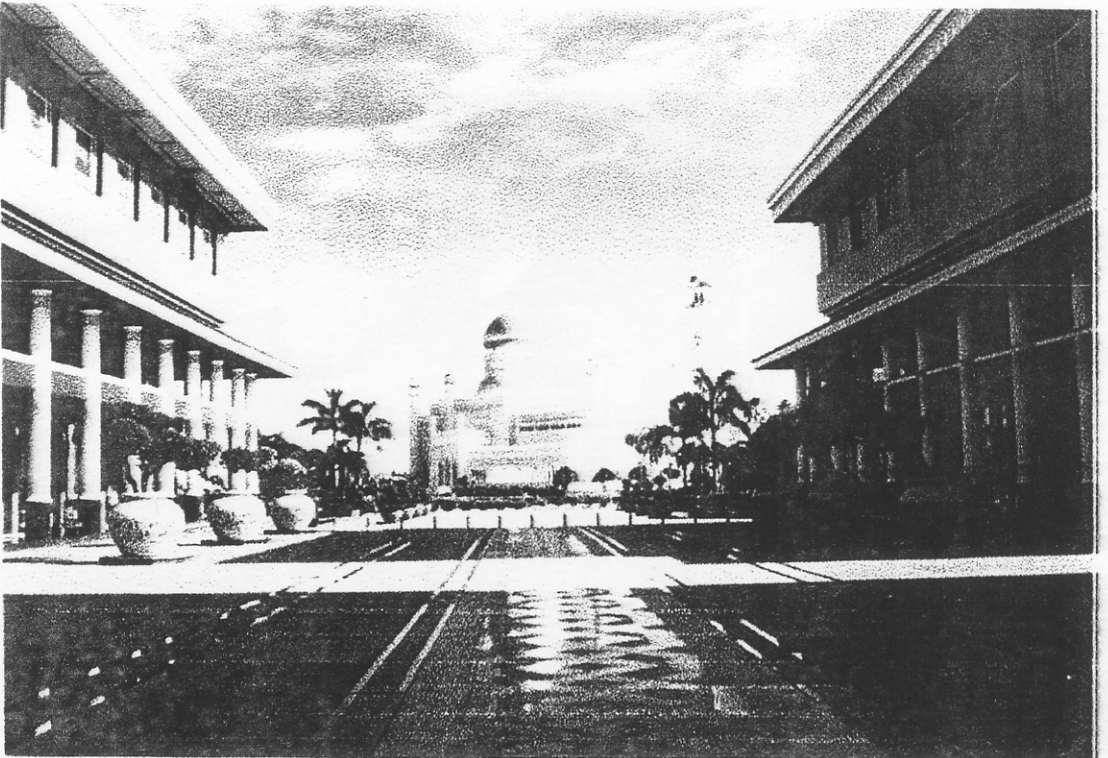

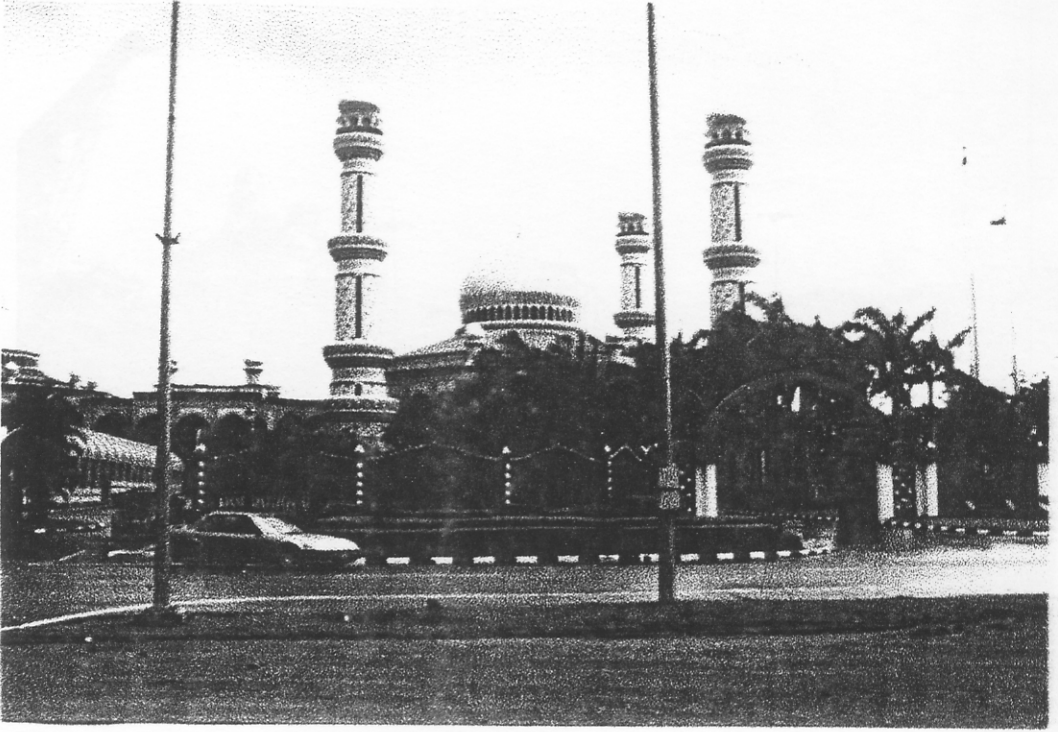
สุสานสุลต่านโบลเกียห์

ภาพบน : พระราชวังอิสตานานูรุลลิมาน

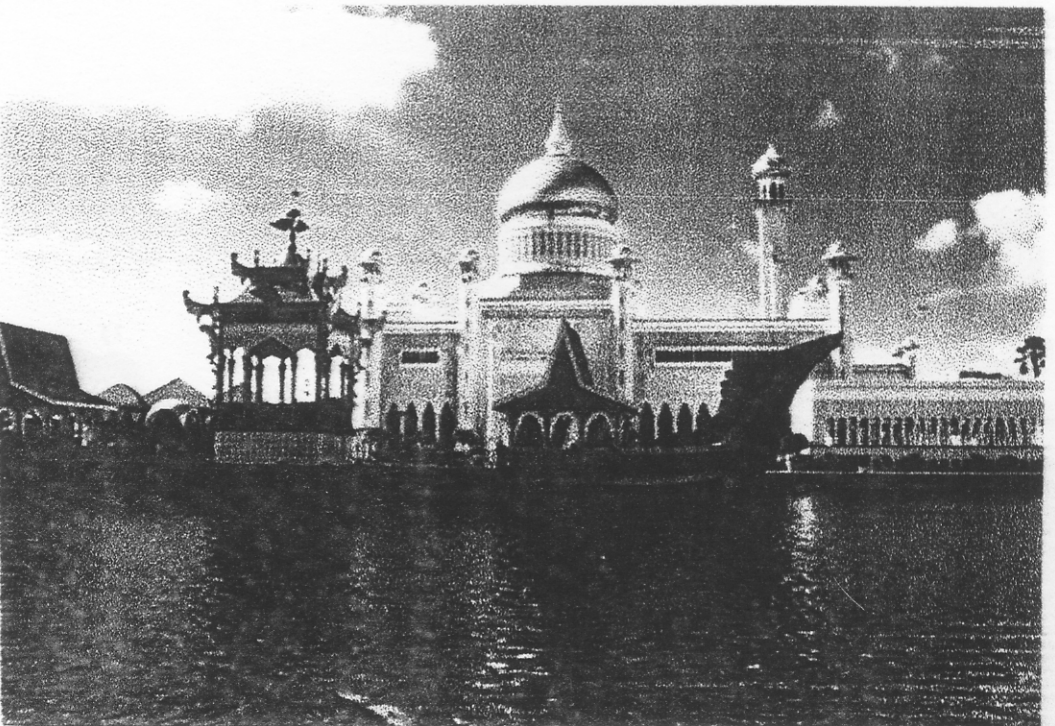
ภาพล่าง : มัสยิดฮัจญ์โอมาร์ อากี ไชฟุดดินที่ 3

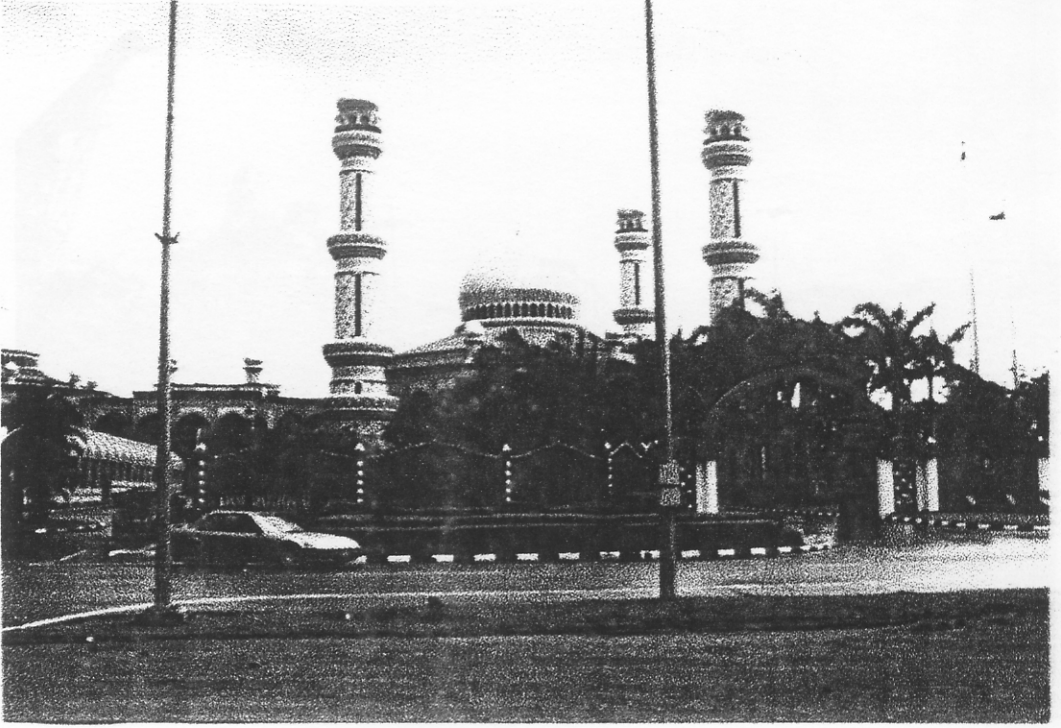

ภาพบน : มัสยิดญาเมะอัสรีฮ์ซานิล โบลเกียห์ในนครเสรี เบกาวัน

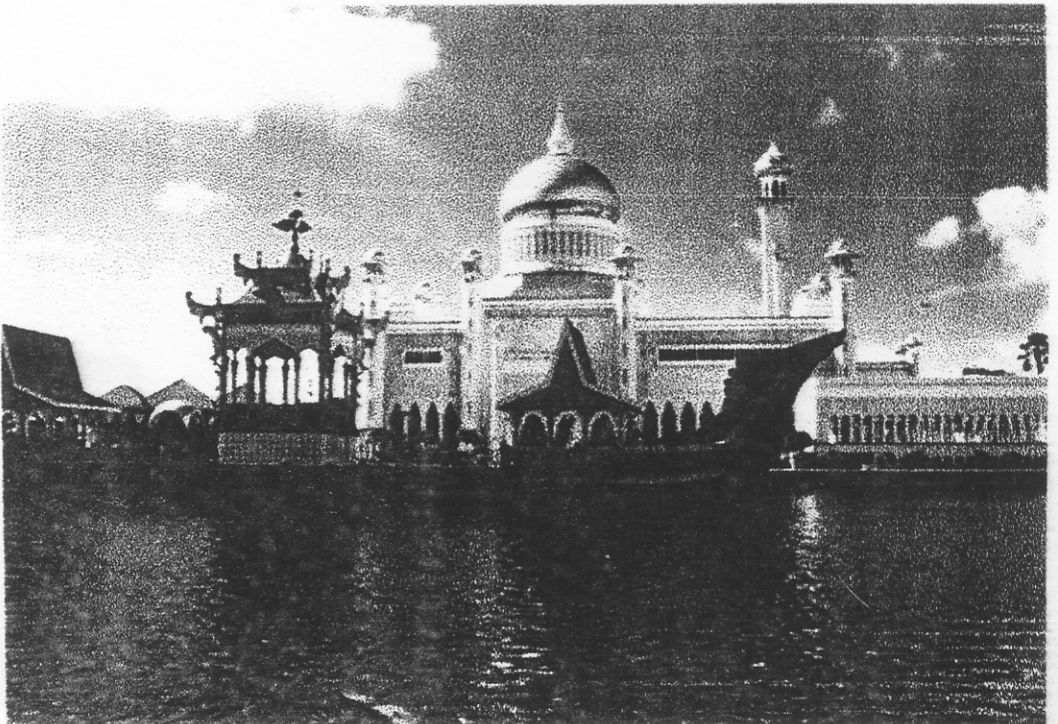
ภาพล่าง : มัสยิดโอมาร์ อะลีไซฟุดดินที่ 3

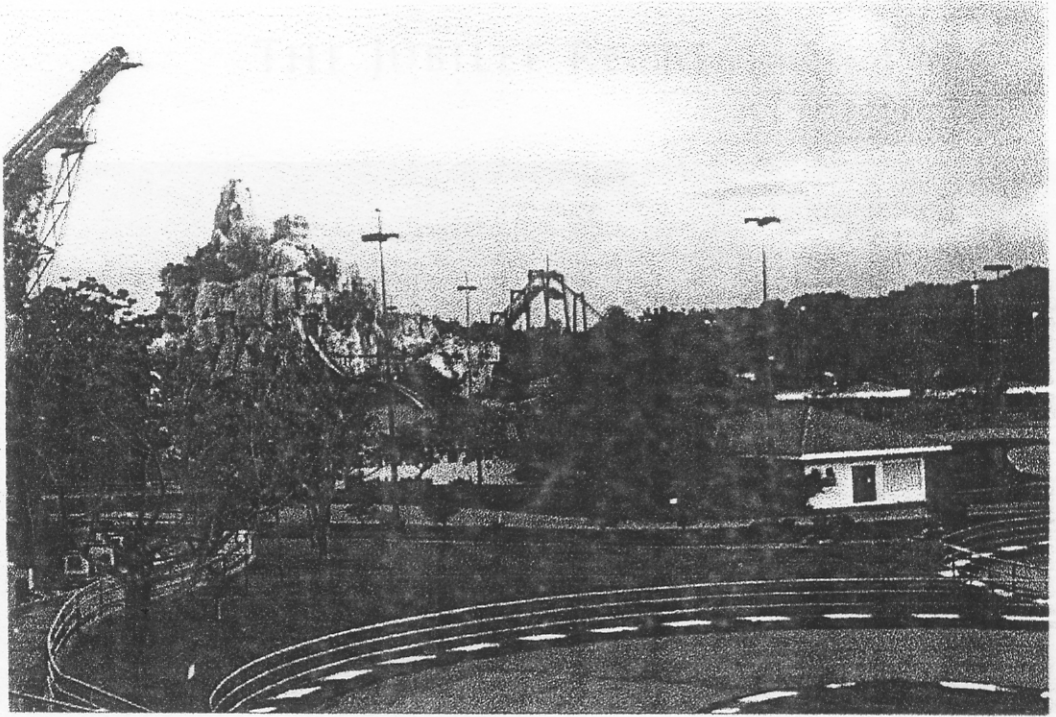

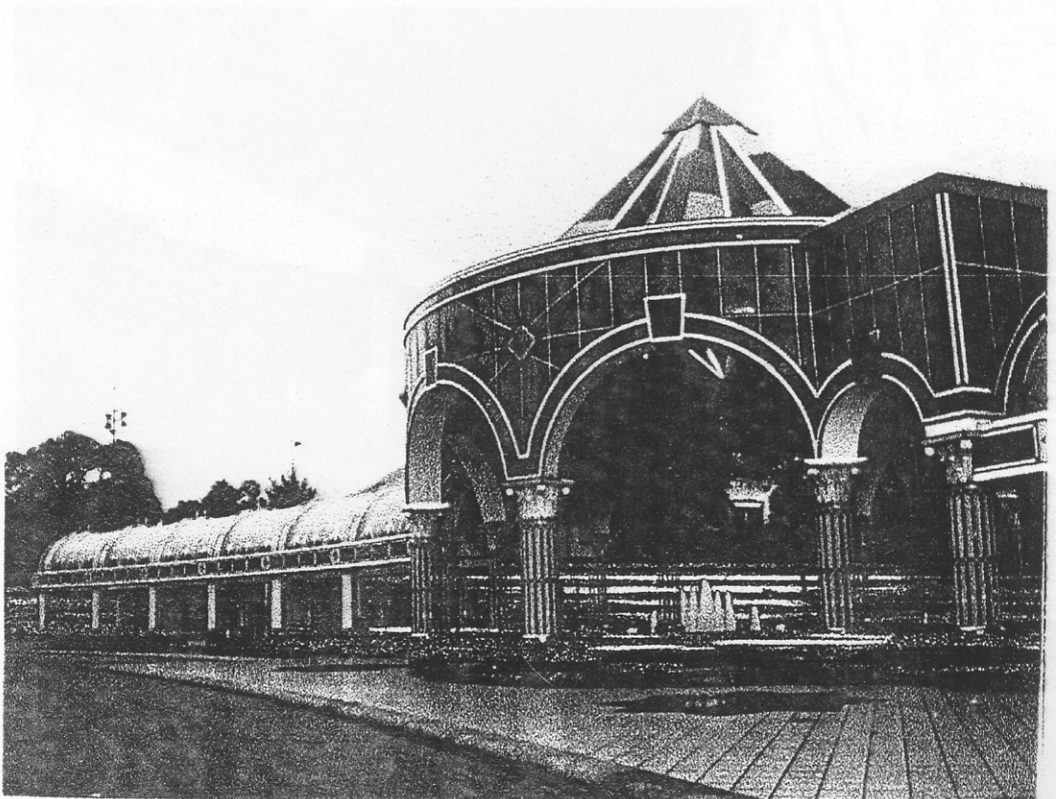
ภาพบน : มัสยิดญาเมาะอัสรีฮ์ซานิล โบลเกียห์ในนครเสรี เบกาวัน

ภาพล่าง : มัสยิดโอมาร์ อะลีไซฟุดดีนที่ 3

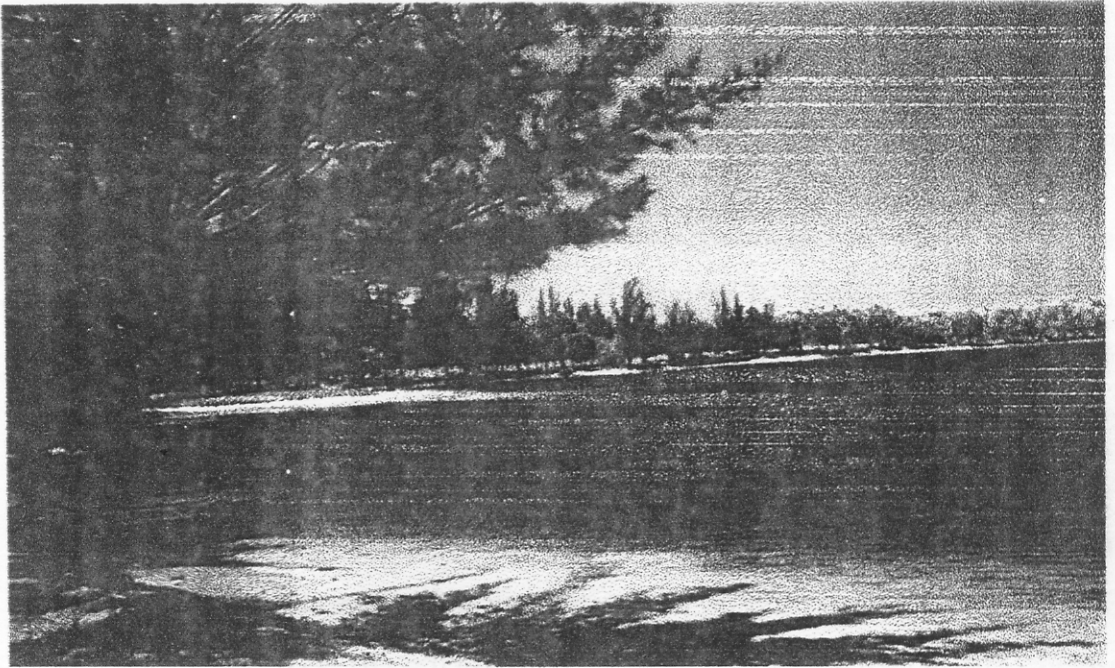

เจอร์ตง ปาร์ค ในนครบันดาร์ เสรี เบกาวัน

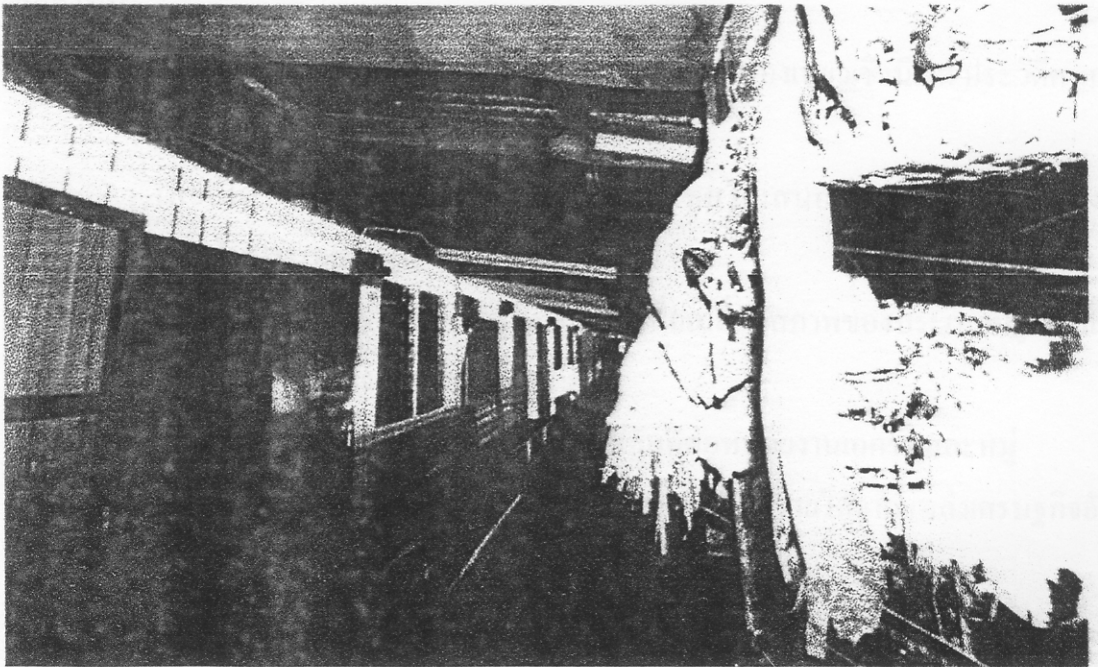

THE JUBILEE RECREATION PARK AT ANDUKI

อุทยานนันทนาการฉลอง 50 ปี ที่อันคูกี ที่มา : A Guide-Brunei Darussalam หน้า 134

LONGHOUSE CULTURE AND CONVENTIONS

บ้านชาวมันดารัม ในเขตบือเลด ที่มา : A Guide-Brunei Darussalam หน้า 122